

Druge poti ni!

55-letna Alenka Smerkolj je pripravljala strategijo trajnostnega razvoja Slovenije že kot ministrica, to pot pa zdaj nadaljuje v vlogi generalne sekretarke Alpske konvencije. (c) Alpine Convention

55-letna Alenka Smerkolj je pripravljala strategijo trajnostnega razvoja Slovenije že kot ministrica, to pot pa zdaj nadaljuje v vlogi generalne sekretarke Alpske konvencije.

Slovenka Alenka Smerkolj je 15. julija 2019 prevzela posle od dosedanjega generalnega sekretarja Alpske konvencije Markusa Reitererja. Prve zadolžitve, ki jih bo opravila v funkciji generalne sekretarke, jo bodo najprej vodile k županoma italijanskega Bolzana in avstrijskega Innsbrucka, nato bodo sledili pogovori še v drugih alpskih državah. »Osebnostno želim spoznati vse interesne skupine, s katerimi sodelujemo,« je dejala Smerkoljeva.

Iz bančnega sektorja v svet politike

Alenka Smerkolj ima za seboj dolgoletno kariero v bančništvu in finančnem menedžmentu, ki jo je končala leta 2014, ko je postala slovenska ministrica za razvoj, strateške projekte in kohezijo ter začasno prevzela tudi finančni resor. Kakor danes pove sama, je to bila zanjo velika sprememba: »Drugače kot v bančništvu sem morala sama sprejemati odločitve, ki koristijo vsem posameznikom v

družbi.« Sodelovala je tudi pri razvoju *Vizije Slovenije 2050*, kjer je bilo v pripravo izhodišč za besedilo končnega dokumenta na različnih dogodkih po celotni Sloveniji vključeno več sto državljanov in državljanek. Ravno tako je sodelovala pri pripravi nacionalne strategije razvoja Slovenije, ki je bila sprejeta leta 2017 in temelji na ciljnih trajnostnega razvoja, kot so jih v Agendi trajnostnega razvoja do leta 2030 določili Združeni narodi. Vse to, je dejala Smerkoljeva, jo je izoblikovalo v »strastno zagovornico trajnostnega razvoja«.

Ozko naravnana miselnost je največja težava

Alpe kot pionirska regija v prizadevanjih za trajnostno življenje v osrčju Evrope je vizija prihodnjega razvoja Alpske konvencije, ki jo podpira tudi Alenka Smerkolj: »Taki dolgoročni viziji sem zavezana v celoti.« Ocenjuje pa, da je ena največjih težav tako v alpskem prostoru kakor na svetovni ravni t. i. *silo mentality*, saj naj bi vsak rešitev sicer videl, a le za svoje teme in izzive, medtem ko problemi, kot so podnebne spremembe, zadevajo vsa področja, od gospodarstva prek energetike do prevoznih dejavnosti. Potrebujemo med seboj povezano, sistemsko razmišljanje in pri tem nam bodo v podporo cilji trajnostnega razvoja, ki so jih leta 2015 sprejeli Združeni narodi, je opozorila nova generalna sekretarka Alpske konvencije in dodala: »Za naš planet druge poti ni.«

Pogovor z Alenko Smerkolj (v angleškem jeziku) lahko kot poddajo/podcast v celoti poslušate tukaj – v njem je Smerkoljeva spregovorila o pomenu zglede vlog, ki jo ima kot prva ženska, imenovana na mesto generalne sekretarke Alpske konvencije, med drugimi zanimivostmi pa je poslušalcem tudi zaupala, kateri je njen najljubši kraj v Alpah.

Nadaljnje informacije in viri:

www.alpconv.org/si/domaca-stran/novice-publikacije/novice/podrobnosti/alenka-smerkolj-prevzema-mandat-generalne-sekretarke-alpske-konvencije/, www.sloveniatimes.com/govt-vision-for-slovenia-in-2050-presented (en), https://sl.wikipedia.org/wiki/Alenka_Smerkolj

Stališče: Izganjanje Unescovih duhov

Andreas Riedl, direktor CIPRE Južna Tirolska

Status enote svetovne dediščine je Unesco italijanskim Dolomitom že priznal, visokogorski panoramski cesti pod vrh Velikega Kleka v Avstriji naj bi ga prav kmalu. Za vpis na Unescov seznam si v Alpah prizadeva vse več turističnih destinacij. Andi Riedl, direktor CIPRE Južna Tirolska, opozarja, da bi morale biti ravnanje pri izbiranju predlogov za vpis na Unescov seznam svetovne dediščine preudarnejše in odgovornejše.

Pred dobrim desetletjem je Unescov odbor za svetovno dediščino uvrstil na seznam svetovne naravne dediščine devet območij v Dolomiti, danes pa celó področje trženja turističnih storitev v tej Unescovi regiji izgublja nadzor nad razmerami, ki jih je sam povzročil. Kar potrebujejo ti kraji, so verodostojne strategije ohranjanja njihove izjemnosti in te bi morala upoštevati tudi turistična

panoga.

Izpolnjevanje zahtev, ki zagotavljajo varstvo in ohranitev integritete univerzalnih in edinstvenih vrednosti Dolomitov, kot jih opredeljuje UNESCO, so vedno bolj potisnjene na stranski tir. Primer gorskega jezera Lago di Braies/Pragser Wildsee v zgornji Pustriški dolini/I kaže, da so stvari dejansko ušle izpod nadzora. Izjemno navdušenje, ki ga je jezero deležno na Instagramu, italijanska televizijska serija in podelitev Unescovega naziva – vse to je dotlej malo poznano gorsko jezero spremenilo v z obiskovalci povsem preplavljen turistični magnet, kjer so prometni zastoji na ozki dovozni cesti že stalnica. Drugod poskušajo s fotografiranjem obsedene turistice ukrotiti z ograjami in vrtljivimi zaporami in tako poskrbeti za urejen dostop, kot je mogoče videti pri cerkvi sv. Janeza v Ranui v dolini Val di Funes/I. Edinstvena pokrajina v okolici dolomitskih prelazov je stalno obremenjena zaradi neznosnega hrupa, ki ga povzroča promet. Drugje poskušajo cestne zastoje preprečevati z absurdnimi ukrepi, kot so cestnine in cestne zapore ob različnih dogodkih v gorskem okolju. In kot nalašč želijo turistični delavci na območja svetovne kulturne dediščine umestiti še celo vrsto nenavadnosti, kot je npr. gradnja steklenega stolpa na vrhu ene od tamkajšnjih gora, ali nanje postaviti druge kičaste uprizoritve.

Če nam opisane razmere dajo slutiti, kaj se bo v naslednjih desetih letih dogajalo s svetovno naravno dediščino v Dolomiti, lahko odločno rečem samo: ne, hvala! Povečevanju vrednosti regije prek Unescovega naziva se lahko mirno odrečemo. Malo kozmetike in dobri nameni so občutno premalo, da bi se lahko znebili duhov množičnega turizma, ki smo jih, mimogrede, sami priklicali. Unescov naziv predpostavlja zavezanost k varstvu in ohranjanju teh izjemnih krajev in pokrajine. Uvrstitev cestninske visokogorske ceste, ki pelje pod vrh Velikega Kleka, na seznam svetovne dediščine z namenom, da bo cesta le še bolj oblegana, je zato povsem zgrešena pot.

Projekt Living Labs – leto, polno mladih idej

Skupne pohodniške ture, delavnice in številne druge dejavnosti na temo pokrajine so odlična priložnost za mlade, da razpravljajo o prihodnjem razvoju gorskih regij in ga sooblikujejo.

Living Labs, kamp na Hohe Wand v Spodnji Avstriji. (c) Nejc Kavka

Nekateri se povzpnejo na slovenski prelaz Vršič, drugi sodelujejo v razpravi o spreminjanju pokrajine in pri tem izhajajo iz zgodovinskih fotografskih posnetkov... Vse to je del projekta *Living Labs*, v okviru katerega mladi v starosti od 13 do 30 let na celotnem območju Alp iščejo in oblikujejo ideje vse rappresentanze nazionali della CIPRA, kako ohraniti edinstveno alpsko pokrajino. Tako je jeseni 2018 devet mladih udeležencev s strokovnjaki raziskovalo naravno pokrajino vzdolž reke Isar v Nemčiji. Junija 2019 je 12 mladih prepešalo gorski masiv Belledonne v Franciji, posnelo nekaj videoposnetkov ter skupaj z alpinisti in raziskovalci iskalo mesto človeka v alpskem ekosistemu. Konec junija se je 18 mladih različne starosti in socialnega porekla udeležilo tabora na planoti Hohe Wand v Avstriji. Kot je dejala udeleženka tabora in članica Mladinskega sveta CIPRE Maggi Christandl, je projekt *Living Labs* mladostnikom s socialnimi problemi omogočil vnovično vključitev v vsakodnevno življenje in aktivno sodelovanje pri oblikovanju tabora.

Raziskovanje zgodovine pokrajine skozi zgodbe

Z vprašanjem, kako se skozi čas spreminja alpska pokrajina, se je junija 2019 pod okriljem Dina Genovesija s torinske univerze ukvarjala skupina študentov, pri tem pa je izhajala iz primerjave med zgodovinskimi in aktualnimi fotografskimi posnetki. Predvidena je tudi strokovna ekskurzija v hribovsko vas Balme v Piemontu, na Južnem Tirolskem/IT pa se bodo mladi konec julija in na začetku septembra 2019 udeležili pohoda na prelaz Stelvio/Stilfser Joch in vzdolž bunkerjev na nekdanji avstrijsko-italijanski meji, spremljali pa jih bodo geologi, zgodovinarji in predstavniki južnotirolskega regionalnega urada. Od 9. do 11. avgusta 2019 bodo mladi odkrivali prelaz Vršič v Sloveniji in opravili intervjuje o vplivu turistov na ta predel alpskega območja, s pokrajino pa se bodo soočili tudi v umetniškem pogledu. 17. avgusta bo društvo ELF v Malbunu v Lihtenštajnu organiziralo delavnico, na kateri se bodo mladi posvetili urejanju prostora na območju Kneževine Lihtenštajn v prihodnje.

Ekipa mladih iz vseh alpskih držav se bodo zbrale še na srečanju, ki bo potekalo od 20. do 22. septembra 2019 v Lihtenštajnu. To bo za mlade udeležence tudi priložnost za skupno razpravo o lastnih izkušnjah, povezanih s pokrajino, in za predstavitev rezultatov, ki so jih dosegli pri uresničevanju projekta.

Projekt *Living Labs/Živi laboratoriji* je nasledil projekt I-LivAlps in bo trajal dve leti. Izvajanje projekta sofinancirajo program Evropske unije ERASMUS+, fundacija Natum Stiftung in podjetje Ivoclar Vivadent AG.

Nadaljnje informacije:

www.cipra.org/sl/cipra/international/projekti/tekovi-projekti/living-labs, www.cipra.org/de/cipra/deutschland/junges-forum/stimmen-aus-dem-jungen-forum/isar-exkursion-freizeitourismus-und-oekologische-probleme-des-letzten-wilden-alpenflusses-in-deutschland (de), <http://cd-isere.ffcam.fr/eco-traversee-de-belledonne.html> (f), <https://vereineif.li/work> (de)

Bliža se trajnostno potovanje po alpskih državah s cenejšo alpsko vozovnico

100 mladih si je v okviru projekta *Youth Alpine Interrail* zagotovilo cenovno ugodno alpsko vozovnico za potovanje z vlakom kot trajnostnim sredstvom javnega prevoza in se bo tako v kratkem odpravilo na odkrivanje alpskega območja. Uvodno dejanje v novo sezono poletnega popotovanja po alpskih državah so mladi popotniki opravili že na junijskem srečanju v Feldkirchu/A, kjer so skupaj pripravili načrt potovanja.

»Projektu *Yoalin* sem se pridružila povsem slučajno in mislim, da bo to zame super pozitivna izkušnja,« je povedala 23-letna Christina iz Thuna/CH, ena od 100 mladih popotnic in popotnikov, ki se julija in avgusta v okviru projekta *Youth Alpine Interrail (Yoalin)* z alpsko vozovnico za mlade odpravljajo na trajnostno potovanje po alpskih državah. Uvodna prireditev, ki je na začetku junija potekala v Feldkirchu/A, je bila za 34 udeleženk in udeležencev odlična priložnost za medsebojno spoznavanje in skupno pripravo načrtov za potovanje. Mladi so poleg tega povedali, kateri so njihovi priljubljeni kraji v Alpah, in sodelovali v živahnih razpravah o trajnostnih potovanjih in mobilnosti. Skupaj so iskali »skrite zaklade« in raziskovali Feldkirch, na delavnici so izdelovali naravne folije za živila iz čebeljega voska in vodoodporne torbice ter poslušali predavanja o mobilnosti in podnebju prijaznem načinu življenja.

Na potovanju po alpskih državah čakajo mlade še drugi trajnostni izzivi, ki jih predvideva projekt *Yoalin* – tako bodo preživeli vegetarijanski ali veganski teden, zbirali odpadke na enem od pohodniških izletov, raziskovali in odkrivali lokalno kulturno dediščino, denimo domače pripovedke in legende. Svoje vtise in doživetja bodo objavljali na socialnih omrežjih, kot sta Instagram in Facebook. »Upam, da bomo udeleženci ohranili stike, in v veselje mi bo, da bom svojim sopotnikom in sopotnicam lahko razkazala svojo domovino,« je z navdušenjem povedala Christina.

Vir in nadaljnje informacije:

www.yoalin.org/kick-off

Alpe kot kulturna delavnica

Škripajoče žage, brneče kitare, cvrčeče ponve – tudi tako zveni kultura v Alpah. Kakšni so učinki kulture in kako kultura prispeva k trajnostnemu razvoju sta ključni vprašanji, ki jima je posvečena letošnja strokovna konferenca CIPRE 25. in 26. oktobra v Altdorfu v Švici.

Z rokami oblikujemo ilovico, s skobeljnikom obdelujemo les, s kamero lovimo trenutke, z grlom ustvarjamo glasove ... Alpska kultura pripoveduje zgodbe o različnih vrstah rabe, materialih, pokrajinah, tradiciji in njenem spreminjanju, prepleta se skozi celotno obdobje našega življenja. Kultura tudi povezuje in utrjuje obstoječe vrednote in tradicije, odpira prostor novim pobudam, pod vprašaj postavlja domnevne realnosti in vzpostavlja nove.

25. in 26. oktobra 2019 bo CIPRA v Altdorfu v švicarskem kantonu Uri organizirala svojo vsakoletno strokovno konferenco, s katero želi ponuditi odgovore na vprašanje, kako pomembna je kultura za trajnostni razvoj na območju Alp. Na konferenco so vabljene predstavniki kulture, politike, znanosti, gospodarstva in civilne družbe, ki bodo lahko skupaj z drugimi udeleženci razpravljali o možnostih in omejitvah alpske kulture, ustvarjalno razmišljali na spremljajočih delavnicah in v okviru strokovnih ekskurzij raziskovali kulturo na kraju samem.

Program, prijava in nadaljnje informacije: www.cipra.org/sl/sk2019

Déjà-vu: Olimpijske igre v italijanskih Alpah

Dve desetletji po igrah v Torinu se zimske olimpijske igre leta 2026 vračajo v italijanske Alpe. Na prizoriščih tega velikega športnega dogodka ne skrivajo navdušenja, pričakovanja so visoka. A izkušnja z igrami v preteklosti kliče k previdnosti, saj so za njimi vse prepogosto ostali le dolgovi in propadli objekti.

Po končanih igrah, ki jih je leta 2006 gostil Torino, so v italijanskih dolinah Susa in Chisone ostali dolgovi in ruševine. (c) CIPRA Italia, Francesco Pastorelli

Po tem, ko so svoje kandidature umaknili alpska mesta Sion, Gradec in Innsbruck, kakor tudi japonski Sapporo in kanadski Calgary, je Mednarodni olimpijski komite (MOK) za gostitelja 25. zimskih olimpijskih iger razglasil Milano in Cortino. Mesti sta uspeli premagati Stockholm in Are, ki v predstavitvi kandidature nista bila povsem prepričljiva in sta bila deležna le mlačne podpore švedske vlade. V Italiji je navdušenje politikov in medijev brezmejno - pa je resnično upravičeno? Ali obstaja morda razlog za skrb?

Kot izhaja iz predstavitvene brošure gostiteljev, bodo igre potekale na več lokacijah, uporabljeni bodo številni obstoječi objekti. Iz izkušnje, ki so jo prinesle igre v Torinu leta 2006, bi se morali predvsem ob pogledu na celotne stroške in vse danes opuščene steze za bob, letalnice, infrastrukturo za biatlon in druge športne objekte v gorskih vaseh nekaj naučiti tako organizatorji kot tudi politiki, pravi Francesco Pastorelli, direktor CIPRE Italija: „Metropola, kot je Milano, morda lahko še prenese tako velik dogodek in z njim celo kaj zasluži, a to nikakor ne velja za vpletena gorska območja – Valtellino in Dolomite.“

V obliki, kot si jo je zamislil MOK, tovrstni megadogodki za gorski svet niso primerni, opozarja CIPRA in svojem stališču Alpe brez olimpijade. Kot poudarja Pastorelli, ni niti ene same študije, ki bi postregla z resnimi dokazi o dolgoročnem in pozitivnem prispevku iger k razvoju gospodarstva v alpski regiji. Ravno nasprotno pa izkušnje kažejo, da so lahko ekonomski učinki olimpijskih iger, če ti sploh obstajajo, le kratkoročni.

Kmalu po razglasitvi gostiteljev Ol, Milana in Cortine, so delnice gradbenih in nepremičninskih podjetij na milanski borzi narasle. Pomisleki, da so igre morda le pretveza za gradnjo novih smučarskih povezav in prometne infrastrukture, je torej več kot upravičena.

Viri in nadaljnje informacije:

twnews.it/it-news/risanamento-vola-in-borsa-effetto-olimpiadi-invernal, www.iffoglio.it/economia/2019/06/25/news/effetto-olimpiadi-a-piazza-affari-262247/ (it), www.milanocortina2026.coni.it/images/CandidatureFile_MilanoCortina2026_eng.pdf (en), <https://corrierealpi.gelocal.it/belluno/cronaca/2019/06/25/news/gli-ambientalisti-contro-le-olimpiadi-a-cortina-1.35692565> (it), www.cipra.org/it/dossiers/giochi-olimpici-invernal/rapporti-sulla-base-delle-esperienze-1/giochi-olimpici-di-torino-2006 (it), www.cipra.org/sl/statistica/120

Megalomanski projekt na ledeniku

Se bo četrto največje ledeniško območje v Vzhodnih Alpah moralo umakniti največjemu ledeniškiemu smučišču na svetu? (c) Tiia Monto_wikimedia

Z združitvijo dveh upravljavcev avstrijskih gorskih žičnic naj bi nastalo največje ledeniško smučišče na svetu. Pristojni organi trenutno še preučujejo, ali je projekt ekološko sprejemljiv.

Kdor se v Ötztalskih Alpah povzpne do Braunschweigovske koče, katere lastnik je Nemška planinska zveza (DAV), se bo znašel na četrtem največjem ledeniškem območju v Vzhodnih Alpah. Doslej je bila tamkajšnja visokogorska pokrajina skorajda neokrnjena, a pritiski zaradi izkoriščanja tega ekološko občutljivega prostora so vse večji, navsezadnje tudi zaradi podnebnih sprememb. Upravljavca ledeniških smučišč v dolinah Pitztal in Ötztal sta hotela že pred leti vzpostaviti povezavo med obema smučišči in sta vsak na svoji strani tudi zgradila kabinski žičnici, ki lahko na uro prepeljeta več tisoč smučarjev, v načrtu pa so še gradnja smučarskega središča z restavracijo, garažami in različnimi prometnimi potmi, ureditev novih smučarskih prog na 64 ha površine ledenika ter gradnja zbiralnika vode za proizvodnjo umetnega snega in 614 m dolg smučarski predor, ki bi ga izvrtali skozi goro. Z združitvijo bi tako nastalo največje smučišče na svetu. Spomladi sta upravljavca žičnic že predložila projektno dokumentacijo, postopek presoje vplivov na okolje pa naj bi pristojni organi zaključili oktobra 2019.

Okoljske organizacije in planinska društva projekt ocenjujejo kot izredno grob poseg v naravo, ki bo imel uničujoče posledice. Nemška in avstrijska planinska zveza sta v začetku julija 2019 stališče podali v pisni obliki, prav tako CIPRA International. Ne samo, da projekt posega na območje Natura 2000 in v naravni park Ötztalske Alpe, načrtovana gradnja smučarske infrastrukture je tudi v nasprotju z več protokoli Alpske konvencije, opozarja Peter Haßbacher, predsednik CIPRE Avstrija: »Poseg v naravo je, če bo prišlo do povezave med obema območjema, tako obsežen, da ravnovesja z vidika naravoslovnih zakonitosti ne bi bilo mogoče več vzpostaviti.« Projekt bo uničil naravne habitate zaščitenih živalskih in rastlinskih vrst, zaradi smučarskega turizma pa bi se posredno povečal tudi avtomobilski promet. V času, ko poteka razprava o prizadevanjih za čim bolj učinkovito varstvo podnebja, je tak projekt okoljska in politična provokacija.

Viri in nadaljnje informacije:

www.alpenverein.de/natur/zusammenschluss-pitztal-oetztal-geht-in-die-verhandlung_aid_33693.html (de), <https://fm4.orf.at/stories/2988146> (de), www.tt.com/politik/landespolitik/15629564/land-startet-uvp-fuer-gletscherehe-oetztal-pitztal (de), www.br.de/nachrichten/bayern/klimawandel-die-alpen-in-bedraengnis_RWUim58 (de), www.tirol.gv.at/fileadmin/buergerservice/kundmachungen/umweltschutz/Kundmachung_des_voraussichtlichen_Zeitpl.pdf (de), www.tirol.gv.at/fileadmin/buergerservice/kundmachungen/umweltschutz/UVP-7-3-150-2019Pitztaler_Gletscherbahn_GmbHCoKG.pdf (de)

Ustvarjanje politike je tudi prižig ognja

Appassionati delle Alpi accenderanno il 10 agosto un falò di solidarietà all'insegna della conservazione delle Alpi e della protezione delle acque. Presso il Ghiacciaio del Trift. (c) Dominik Siegrist

10. avgusta 2019 bo v okviru akcije Ogenj v Alpah na celotnem območju Alp, od švicarskega ledenika Triftgletscher do Vršiča v Sloveniji, zagorelo okoli 30 kresov, ki bodo tako jasno opozorili, da je ohranitev živih vodnih ekosistemov ter naravne in kulturne dediščine v Alpah postala nujna.

Zaradi globalnega segrevanja se v visokogorju, kjer je ledeni pokrov nekdanj prekrival ledeniško območje, kopiči vedno več skal in grušč, ta občutljivi naravni prostor v Alpah pa dodatno ogrožajo še projekti gradnje elektrarn, cest in smučišč. V okviru akcije Ogenj v Alpah, ki že od leta 1988 opozarja na različne naravovarstvene probleme v alpskem prostoru, se bo tako tudi letos drugi teden v avgustu na različnih lokacijah v Alpah zbralo okoli tisoč ljudi in simbolično prižgalo ogenj solidarnosti.

Za ohranitev živih voda

Pokrajina okoli ledenika Triftgletscher v skrajnem vzhodnem delu kantona Bern v švicarskih Centralnih Alpah je neokrnjena, a ledenik se zaradi podnebnih sprememb tali. Na tem območju nameravajo Elektrarne Oberhasli (KWO) zgraditi akumulacijsko jezero, čeprav je vodni potencial v Švici izkoriščen že 95-odstotno. »Poštena podnebna politika pomeni, da ne gradimo novih cest, temveč da ugotavljamo, kje obstajajo potenciali obnovljivih virov energije,« je opozoril Dominik Siegrist, izkušeni gorski vodnik, soustanovitelj Odbora za varstvo ledenika in nekdanji predsednik CIPRE International. 10. avgusta 2019 se bo tako okoli 40 planšarjev zbralo ob vnožju ledenika Triftgletscher v Švici in skupaj prižgalo ogenj »za ohranitev živih voda«.

Pass it on – gorski prelazi in njihova zgodovina

Iz Kranjske Gore pelje cesta na Vršič, ki je s 1.611 metri nadmorske višine najvišji cestni prelaz v Julijskih Alpah. Idilično podobo tamkajšnje pokrajine pa najbolj kazijo vedno daljše kolone osebnih vozil in motornih koles, ki prečkajo prelaz. Ker želi opozoriti na to problematiko, bo CIPRA Slovenija od 8. do 10. avgusta 2019

organizirala vrsto dogodkov, kot so okrogle mize, pohodniške ture, delavnice za mlade in razstava o naravni in kulturni dediščini na območju prelaza Vršič, medtem ko bo prižig ognja na prelazu 10. avgusta 2019.

Kresovi bodo v drugem tednu avgusta zagoreli tudi drugod po Alpah, vsakokrat za drug namen: ponekod bodo s tem poskusili spodbuditi uresničevanje ekoloških konceptov prometa namesto širjenja cestne mreže, drugod bodo spomnili na pomen varstva narave in podnebja ali sonaravnega turizma. Seznam vseh lokacij, na katerih bo potekala akcija Ogenj v Alpah, si ogledajte na www.feuerindenalpen.com.

Nadaljnje informacije na:

www.feuerindenalpen.com/ (de), <https://triftkomitee.ch/> (de), www.grimselverein.ch/zuhaue.html (de), www.cipra.org/de/veranstaltungen/buchvernissage-alpenwanderer (de)

Z e-avtomobili čez Alpe

Tihi gostje: karavana e-avtomobilov je obiskala tudi nekatera alpska zavarovana območja. © Alpine Pearls

Karavana sedmih električnih avtomobilov je obiskala več kot dvajset občin od Francije do Slovenije in tako opravila 2.400 kilometrov dolgo pot in 18.000 višinskih metrov. Potovanje je bilo tudi odlična priložnost za krepitev ozaveščenosti o pomenu trajnostne mobilnosti v turizmu.

Karavana električnih avtomobilov se je odpravila na pot 4. julija 2019 iz italijanskega kraja Cogne v narodnem parku Gran Paradiso, nato pa potovala skozi kraje v Italiji, Franciji, Švici, Lihtenštajnu, Avstriji in Sloveniji, ki je tudi bila končni cilj e-ture. Nazaj v Torino se je vrnila 10. julija. V središču pozornosti strokovnjakov za elektromobilnost, obnovljive vire energije ter turizem in okolje, ki so vozili električna vozila, seveda ni bila potovalna hitrost, temveč ravno trajnostni turizem in elektromobilnost. Med posameznimi etapami so vozniki preizkušali nove tehnologije in programske orodje za polnjenje e-vozil.

Razprave v krajih, ki so gostili cilje posameznih etap, so zajemale različne teme: od trajnostnosti v turizmu in podnebnih sprememb do obnovljivih virov energije. E-tura je nastala na pobudo Alpskih biserov (*Alpine Pearls*), združenja alpskih turističnih destinacij, ki se zavzemajo za okolju prijazno mobilnost. Karavana vozil je poleg več »bisernih krajev«, skozi katere so tekle etape, obiskala tudi zavarovani območja, in sicer Švicarski narodni park s krajem Zernež in Naravni park skupine Tessa z dolino Val Passiria/I. Zaradi uspeha, ki ga je požel ta dogodek, so Alpski biseri že napovedali ponovitev krožne e-ture, le da se bodo naslednjič poleg elektromobilnosti posvetili tudi drugim vidikom trajnostnosti.

Viri in nadaljnje informacije:

<https://perlealpine.it/e-tour-cogne-bled> (it), www.alpine-pearls.com/aktuelles/newsblog/detail/news/alpine-pearls-e-tour (de)

Nov razmislek o prostoru

Teren – primer socialnega prostora za eksperimentiranje. © Jana Jocič

Piknik na gradbišču, reševanje nepozidanih zemljišč, sprememba prvotne namenske rabe stare vojašnice – trije primeri ponujajo priložnost za nov razmislek o prostorskem načrtovanju na območju Alp.

Če v Ljubljani pri železniški postaji prečkate cesto, boste stopili naravnost na Teren. Tam mladi telovadijo na fitnes napravah, otroci se igrajo skrivalnice, v loncu na doma narejenem glinenem kuhalniku brbota gumbo, kreolska enolončnica, nekaj obiskovalcev je zleknenih na pohištvu, sestavljenem iz palet, spet drugi v okviru delavnice, ki pravkar poteka, izdelujejo brikete iz žagovine. „Teren je naš prostor za eksperimentiranje, odprt je za vse,“ pove Nina Savič, arhitektka in članica Kulturnega društva prostoRož, ki je zaslužno za to, da je mirujoče gradbišče postalo kraj druženja in povezovanja.

Od delavnic do piknika – zemljišče lahko vsak uporablja brezplačno. „Teren je naš prostor za eksperimentiranje, odprt je za vse,“ pojasni Nina Savič, arhitektka in članica kulturnega društva prostoRož, ki je zaslužno za to, da je mirujoče gradbišče postalo kraj druženja in povezovanja.

Urbano življenje v Vinschgau-u

V sredini Schlandersa leži vojašnica Drusus, ki je bila priča prejšnji vojni. Tekom projekta BASIS Vinschgau Venosta je bila prenovljena za nove dogodke. »Živim urbani način življenja na deželi,« pravi pobudnik projekta Hannes Götsch. Da bi vojašnica postala prostor za gospodarstvo, izobrazbo, kulturo in socialo, si želijo on in sodelavci - kot nekakšna stična točka ustvarjalnosti. Nekaj uspeha je Götsch že požel – pripeljal je 100 ljudi iz različnih vej industrije občine Schlanders na okroglo mizo.

Odkupovanje nepozidanih zemljišč

»Z množičnim zbiranjem denarnih sredstev želimo zagotoviti, da bodo strateško pomembna zemljišča postala stalno prosta in dostopna, kar pomeni njihov odkup ali pridobitev lastninske pravice na teh zemljiščih,« je pojasnil Martin Strele, predsednik društva Bodenfreiheit iz Vorarlberga/A. To društvo že počenja z uspehom, saj je pred kratkim kupilo prva zemljišča in pridobilo služnostne pravice. Zaradi pritiska javnosti tako ni prišlo do načrtovanega širjenja poseljenih območij, vprašanje ravnanja z zemljišči v Vorarlbergu pa je postalo pomembna tema.

Vse tri prispevke na temo prostorskega načrtovanja si lahko v celoti preberete na naslednjih povezavah:

- www.cipra.org/sl/primeri-dobre-prakse/piknik-na-gradbiscu
- www.cipra.org/sl/primeri-dobre-prakse/odkupovanje-nepozidanih-zemljisc
- www.cipra.org/sl/primeri-dobre-prakse/urbani-nacin-zivljenja-na-podezelju

Oh...

... Na Brennerju je spet prizor, ki se ponavlja iz dneva v dan. Dopustniškim zastojem v prometu, ki smo jim v smeri proti *Belli Italii* priča vsako leto, so se najbolj prebrisani (in tisti s pametnimi navigacijskimi napravami) izognili tako, da so z brennerske avtoceste zapeljali na regionalno cesto in nato naprej skozi vasi po lepi dolini

Wippts/A. Tokrat so račun naredili brez tirolskih krčmarjev, saj je policija vsa vozila, ki so želela zapustiti avtocesto in tako ubežati zastoju, takoj po izvozu z avtoceste poslala nazaj na avtocesto. Zastoji, stres in cestnine. Medtem ko nemškimi in italijanskimi voznikom ukrepanje tirolske policije nikakor ni pogodu, pa se odgovornim v Salzburgu/A zdi ideja zelo koristna in tako nameravajo tudi sami v času počitnic določene ceste enostavno zapreti. Kar je odlična priložnost za železniška podjetja. Mi pa smo tudi že pripravili novo geslo: »Brez zastojev po Alpah? Skrajni čas, da vas zapelje vlak!«

Priveditve

Mobilnostne sheme, 22.6.-20.8.2019 , Kranj z okolico/SI. [Več...](#)

Ogenj v Alpah, 8.-11.8.2019, Vršič/SI. [Več...](#)

International Mountain Conference, 8.-12.9.2019, Innsbruck/A. [Več...](#)

ALPBIONET2030 final conference, 8.-9.10.2019, Chamonix/F. [Več...](#)

Letna strokovna konferenca CIPRA, 25.-26.10.2019, Altdorf/CH. [Več...](#)